

Narinder Singh Randhawa and another v. Hardial Singh Dhillon
and others (G. CLMital, J.)

ਡਰਾਈਵਰ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦੂਸਰਾ ਨੁਕਤਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ, ਓਏ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 23 ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਡਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ 10000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। 300 - ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ. ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ਼ ■ ਧੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। *ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ (3)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਢੁਕਵਾਂ, ਬਹੁ-ਪੱਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 16 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 3,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ। ਇਸ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ। 48,000 ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਤੱਕ 60,000 ਜੋ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ, ਰੁ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ 8,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੀਰੀਅਰ ਧੀ ਨੂੰ 10,000 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ।

(13) ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਜੀ.ਸੀ.-ਮਿਤਲ ਜੇ

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ।-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1976 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 353 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

7 ਅਗਸਤ 1984

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1949) ਦਾ X-ਸੈਕਸ਼ਨ 44(ਜੀ)-ਆਰਲ^ਯ ਧਾਰਾ
ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ

(3) 1979 PLR 1.

41. ਆਰਟੀਕਲ 44(ਜੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ Partner for dissolution under section 44(ਜੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ — ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ — ਕੀ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ
ਨਾਲ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ — ਸ਼ਵਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਕੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਨਿਆਪੂਰਨ ਅਤੇ
ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ — ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗੀਦਾਰ-ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ
ਨਾਲ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ
ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਈ
ਜਾਂਦੀ। ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਿਥੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ
ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(ਜੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ
ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ,
1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। .

(ਪਰਾ ੩)

1976 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੀ.ਐਸ. ਰਾਣਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. (ਮੋਖਿਕ)

(1) ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਨਤਾ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਜ਼, ਮਹਿਤਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀਆਂ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

(2) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਧ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ? ਓਪੀਏ ?

(3) ਜੇ. ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? , ਓ.ਪੀ.ਡੀ

(4) ਰਾਹਤ.

ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ।

(2) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ.ਐਚ. ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਵਿਚ, ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(ਜੀ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 44 (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਦਵਾਰਕਾ ਨਾਥ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਨਿਤਿਆ ਕੁਮਾਰ ਚੈਟਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖੇਂਦੂ ਚੰਦਰ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ , ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਮੁਕੱਦਮਾ' ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਸਵਾਲ, ਕੀ ਇਹ ਭਾਈਵਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ।

(3) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਮੋਟ ਲਾਲ ਆਦਿ (3) ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਪਲ ਭਾਈਵਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈਵਾਲੀ। ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਤਤਕਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ। ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(ਜੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ .ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕੋਨੀਸ਼ੀ ਰਾਮ (4) ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (5) ਦੇ

Narinder Singh Randhawa and another v. Hardial Singh Dhillon
and others (G. C. Mital, J.)

ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। *ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ:-

"ਹੁਣ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 'ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਫਰਮ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ. ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ' ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੁਦਈ 'ਨੋਟਿਸ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ

. ਇਸ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

* * * *

"ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਭਾਈਵਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਨੂੰ ਉਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਅਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੀ

. ਦੇ ਭੰਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ. ਫਰਮ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 15 ਪ੍ਰਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਯਮ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਲਈ; ਪਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਹਿਭਾਗੀ-, ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ

(4) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1165

(5) 1971 ਰੇਵ. ਐਲਆਰ 253.

n? ^a, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ dissolution ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 20 ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ 'ਇੱਛਾ' ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਬੀ- ^s "P ^{1S}. ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 'ਮੁਦਈਆਂ

ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ! ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਿਤੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(ਜੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਬੀ) ਪੈਰੀਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ 27 ਅਗਸਤ, 1964 ਨੂੰ ਹਾਈ ਸੂਰਜ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ 'ਬੀਓਰ ਹਾਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਾਊਟ' ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਇਸ ਜੇ. ਏ. ਆਈ. ਟੰਡਨ, ਜੇ.

ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਉਲਟਾ ਹੈ।

(5) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਾਕੀ ਹਨ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ.